

Hej! Witam serdecznie. To już kolejny weekend września i, niestety, ostatni! Jak szybko leci ten czas?! Nie zdążyliśmy się rozejrzeć, a tu minął miesiąc nauki w szkole. Jesień nas wita pięknymi kolorami i, jak przystało na tę porę roku, przebłyskami słońca. Nic, tylko spacerować i cieszyć oko ciekawostkami przyrody, którą raczy nas jesień. Nie byłoby tak pięknie i radośnie, gdyby na świecie nie było drzew, których, niestety, jest coraz mniej, bo ludzie wycinają je w zastraszającym tempie. Proponuję więc...

Ratujmy drzewa... w szkole!

Książki, zeszyty, bloki – co roku każdy uczeń potrzebuje mnóstwa papieru. Co można zrobić, by ograniczyć ich zużycie?

W moim domu oszczędzanie papieru, a co za tym idzie – drzew, to norma. Dodatkowo mobilizują do tego nie tylko świadomość, ale też różnego rodzaju konkursy, w szczególności szkolne. Dla uczniów, którzy przynoszą przez cały rok makulaturę, często przewidziane są nagrody lub dodatkowe oceny. Warto więc ustawić sobie w pokoju lub korytarzu jakieś kartonowe pudełko i wrzucać do niego niepotrzebny papier.

Średnio przyjmuje się, iż w ciągu roku można zebrać

około 100 kilogramów makulatury, a kiedy robi się w domu dodatkowe porządki przedświąteczne, to z pewnością wpadnie jeszcze parę setek niepotrzebnego papieru.

W przeliczeniu, które zakłada, że na tonę drzewa potrzeba 15 drzew, wychodzi, iż rodzina każdego z nas w ciągu roku może uratować od 4 do 5 drzew! Z całej Waszej klasy powstanie mała grupa!

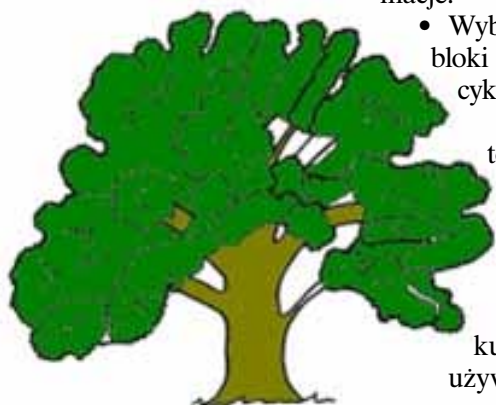
Co jeszcze możecie zrobić?

Przejrzyjcie stare zeszyty. Nie wszystkie zapisane są do końca? Zróbcie z nich brudnopisy lub kontynuujcie notatki – fajnie jest zajrzeć do poprzednich materiałów i przypomnieć sobie informacje.

- Wybierajcie zeszyty i bloki z materiałów z recyklingu.

- Kupujcie tylko to, co jest Wam potrzebne. Nie róbcie „zapasów”, bo mogą okazać się niepotrzebne.

- Jeżeli możecie, kupcie podręczniki używane.

Czy koty widzą w ciemności?

W całkowitej – nie. Ale kiedy jest bardzo ciemno – tak. I to nawet do 6 razy lepiej niż człowiek!

A to wszystko dzięki większej ilości pręcików niż czopków oraz obecności w gałce ocznej specjalnego nabłonka naczyńcówki, złożonego z warstw specjalnych komórek odbłaskowych. To dlatego oczy kotów jak reflektory świecą w ciemności, gdy padnie na nie światło. Ich wzrok jest niezwykle bystry – koty są zdolne wyłapać najmniejszy ruch z dużej odległości. Z wszystkich ssaków to właśnie koty mają największe oczy w stosunku do wielkości swojego ciała!

Choć koty mają superwzrok, jednak słabo rozróżniają kolory – są w stanie rozróżnić niewiele barw.

ALE DOWCIP!

Lew z rana postanowił się dowartościować. Złapał zająca i pyta:

– *Kto jest królem dżungli?*

– *Ty, ty królu – mówi wystraszony zając.*

Lew puścił zająca, a następnie złapał zebra:

– *Kto jest królem dżungli? – znowu pyta lew.*

– *Ty, ty lwie jesteś królem.*

Lew puścił zebra. Dorwał niedźwiedzia i pyta:

– *Mów, kto jest królem zwierząt?*

Miś był nie w sosie, a więc tylko mruknął:

– *No, dobra, ty jesteś królem zwierząt.*

Lew dumny jak paw podchodzi do słonia i pyta:

– *Ty, słonie, kto jest królem zwierząt?*

Słoń spojrzął na lwa, nagle złapał go trąbą i odrzucił na stronę. Lew przekoziołkował kilka razy, otrząsł się i mówi:

– *Dobra, już dobra, jak nie wiesz, to się nie denerwuj.*

Poznajemy świat Tu króluje przyroda, czyli Afryka!

Afrykę, inaczej Czarny Ląd, zamieszkuje ponad miliard ludzi. To drugi, po Azji, kontynent na świecie pod względem liczby ludności. Mimo to, Afryka to również najrzadziej zaludniony kontynent. Wiele terenów to dzikie pustkowia, w których króluje sama przyroda.

RPA to najbogatszy kraj Czarnego Łądu. Sukces gospodarczy zawdzięcza występowaniu na jego terytorium dużej ilości cennych surowców mineralnych, takich jak złoto, diamenty czy platyna. W RPA działa najgłębsza kopalnia na świecie. Z głębokości ponad 3,5 km wydobywa się w niej złoto.

Z wizytą w Kapsztadzie. Kapsztad to jedno z największych i najładniej położonych miast Republiki Południowej Afryki, czyli RPA. Wizytówką tego miasta jest wznosząca się nieco ponad 1 000 m n.p.m. Góra Stołowa. Ma ona charakterystyczny wygląd: jest płaska jak stół. Górę Stołową można dostrzec na oceanie z odległości wielu kilometrów, dzięki temu jest punktem orientacyjnym dla żeglarzy (zwiastuje dotarcie do południowego krańca Afryki). Na szczycie można dostać się nowoczesną kolejką linową i podziwiać stamtąd widok na Kapsztad, choć podobno ten rozległy, płaski wierzchołek często jest w chmurach.

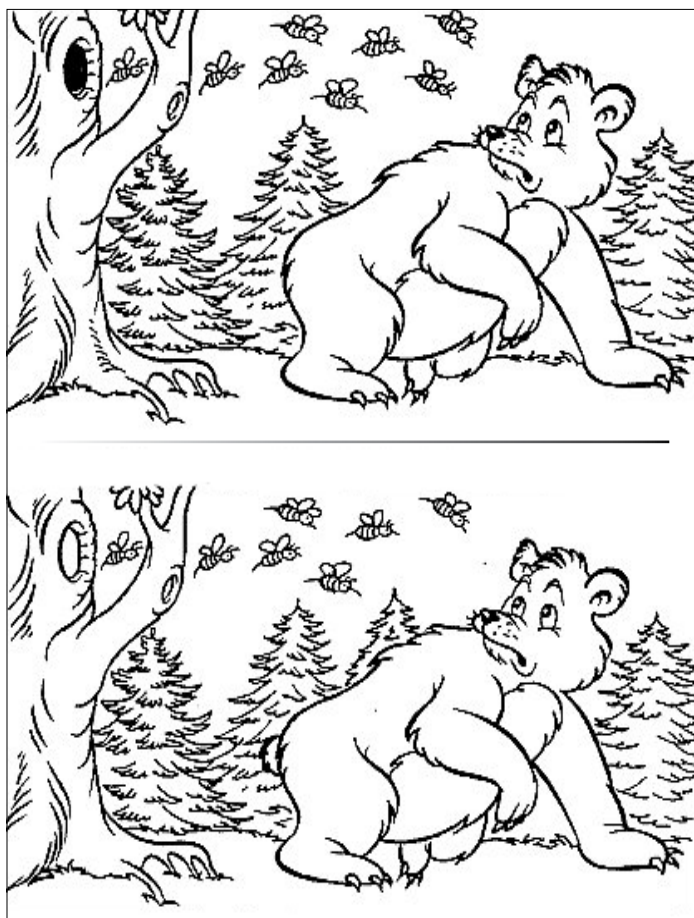
Czym był apartheid? Do 1991 r. w RPA obowiązywała polityka apartheidu (czyt. apartheidu), czyli segregacji rasowej. Polegała ona na ograniczaniu praw czarnoskórej ludności stanowiącej więk-

szość tego społeczeństwa. Czarnoskórzy obywatele zmuszeni byli mieszkać w odrębnych dzielnicach niż biali, musieli korzystać z osobnych autobusów, restauracji, a nawet wind i toalet. Zakazane było również zawieranie małżeństw między białymi a czarnymi mieszkańcami tego kraju.

Afrykańska „piątka”, czyli... Złoto i diamenty to nie są jedyne bogactwa, z których słynie RPA. Niewątpliwie bezcennym skarbem tego afrykańskiego kraju jest jego przyroda. Na jego obszarze utworzono wiele parków narodowych, wśród których najbardziej znanym jest założony jeszcze w XIX w. Park Narodowy Krugera – cud natury pod względem różnorodności występujących gatunków zwierząt. Niemal 150 gatunków ssaków, 114 gatunków gadów oraz 500 gatunków ptaków zamieszkuje obszar ok. 20 tys. km². Z tego najstynniejsza jest „afrykańska piątka” – słoń, nosorożec, bawół, lew oraz lampart.

Rzeka radości. Kanion rzeki Blyde w RPA należy do najpiękniejszych pejzaży tej części Afryki. Przez niemal 60 mln lat rzeka uparcie drążyła skały, by dziś człowiek mógł podziwiać niezwykle malowniczy kanion, którego głębokość w niektórych miejscach sięga 800 m. Blyde bywa nazywana

Znajdźcie 5 różnic, którymi różnią się te rysunki

rzeką radości. Wyjaśnienia tej nazwy należy szukać w dalekiej przeszłości, gdy kobiety pionierów badających nieznane zakątki południowej Afryki znajdowały tam swoich zaginionych mężów, którzy zbłądzili podczas wędrówki.

Wielkie jak Szkocja. Jezioro Wiktorii leżące na terenie Kenii, Ugandy oraz Tanzanii jest największym jeziorem w Afryce, oraz trzecim na świecie pod względem powierzchni (większe są tylko Morze Kaspjskie w Azji oraz Jezioro Górne w Ameryce Północnej). Nie jest ono zbyt głębokie, w najgłębszym miejscu ma bowiem 85 m. Krajobraz jeziora urozmaicają liczne wyspy, a nad brzegami żyje ponad 30 mln ludzi.

Zdrowe żywienie: dziesięć zasad

Zasada 1 – jedzcie codziennie różne produkty z każdej grupy uwzględnionej w piramidzie żywieniowej.

Zasada ta zwraca uwagę na to, aby dieta była zróżnicowana, zawierała produkty z różnych grup. Każda z tych grup to źródło niezbędnych dla zdrowia substancji odżywczych. Wapń i białko dostarcza nam nabiał, ale np. witaminę C – owoce i warzywa. Najbardziej odpowiednia dieta to kompozycja najbardziej wartościowych artykułów spożywczych z różnych grup żywności.

